

CONTRIBUȚIA SERVICIILOR LA BALANȚA DE PLĂȚI A ROMÂNIEI ÎN ANUL 2017

Valentin Lazea

Consiliul de Export - Import
București, 26 februarie 2018

Considerații generale

- În anul 2017 deficitul contului curent a continuat să se adâncească: 6,464 mld. euro față de 3,499 mld. euro în anul 2016. Ca pondere în PIB, deficitul de cont curent a crescut de la 2,1 la sută la 3,5 la sută, **al doilea cel mai mare din Uniunea Europeană, după Marea Britanie!**
- Serviciile au continuat la temperarea deteriorării, generând un surplus de 7,963 mld. euro, echivalent cu 4,3 la sută din PIB. Cu alte cuvinte, fără această contribuție pozitivă a serviciilor, deficitul de cont curent ar fi ajuns la peste 14,4 miliarde euro sau 7,8 la sută din PIB.

Balanța serviciilor

													mil. EUR	
România	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Credit (export)	7.785	9.737	9.563	11.151	8.478	7.832	8.687	9.876	13.430	15.102	16.642	18.007	20.575	
Debit (import)	4.443	5.603	6.553	8.214	7.522	6.337	7.033	7.400	8.727	9.234	9.848	10.284	12.613	
Sold	3.341	4.134	3.010	2.936	956	1.495	1.654	2.476	4.702	5.868	6.794	7.722	7.963	

Sursa: BNR

- După ce în anul 2013 fuseseră depășite recordurile din perioada pre-criză atât în ceea ce privește exporturile de servicii, cât și soldul pozitiv al balanței serviciilor, în anul 2017 s-au înregistrat noi maxime. Totuși, îmbunătățirea soldului pozitiv cunoaște o decelerare față de anii precedenți, datorată probabil excesului de cerere internă, care a alimentat o creștere semnificativă a importului de servicii. Dacă excesul de cerere nu va fi diminuat prin politici fiscale, salariale și monetare adecvate, este posibil ca în anul 2018 să asistăm la o diminuare a soldului pozitiv al balanței serviciilor, cauzată de avântul importurilor.

Principalele ramuri contribuitoare la exportul de servicii

mil. EUR

Nr. crt	Ramura	Export			Sold		
		2016	2017	Diferență	2016	2017	Diferență
1	Servicii de transport	5537	6108	571	3622	3641	19
2	Alte servicii pt. afaceri *)	3773	4070	297	652	858	206
3	Servicii de telecom, informatice și informaționale	3279	3901	622	1915	1878	-37
4	Servicii de prelucrare a bunurilor	2631	2899	268	2429	2716	287
	Top 4 ramuri	15220	16978	1758	8618	9093	475

Sursa: BNR

- Cel mai mare progres se constată la serviciile informatice, urmate de serviciile de transport și de alte servicii pentru afaceri (cercetare-dezvoltare, consultanță profesională, servicii tehnice și comerciale etc.).
- Cele 4 ramuri din tabel contribuie împreună la circa 82,5 la sută din exportul total de servicii (cu aproximativ 2 p.p. mai puțin decât în anul precedent).

Principalele ramuri contribuitoare la exportul de servicii de transport

mil. EUR

Nr. crt	Subramura	Export			Sold		
		2016	2017	Diferență	2016	2017	Diferență
1	Transport rutier - de mărfuri	4240	4752	512	3287	3664	377
		4090	4579	489	3351	3721	370
2	Transport aerian	693	758	65	264	-71	-335
3	Transport maritim	171	167	-4	-20	-52	-32
4	Alte serv. auxiliare de transport	93	87	-6	12	-2	-14
5	Transport feroviar	113	122	9	-21	-2	19

Sursa: BNR

- Se constată un avânt al transportului internațional rutier (îndeosebi de mărfuri) și al transportului internațional aerian, precum și o reducere a transportului internațional maritim și a altor servicii auxiliare de transport (poștă și curierat etc.). Un element încurajator îl constituie stoparea declinului transportului internațional feroviar.

Subramurile contribuitoare la exportul de "alte servicii pentru afaceri"

mil. EUR

Nr. crt	Subramura	Export			Sold		
		2016	2017	Diferență	2016	2017	Diferență
1	Servicii tehnice, comerciale și alte serv. pt. afaceri	1794	2050	256	111	328	217
2	Servicii de consultanță profesională și managerială	1758	1798	40	484	578	94
3	Servicii de cercetare-dezvoltare	221	221	0	57	-48	-105

Sursa: BNR

- Această grupă continuă să fie foarte importantă pentru exportul de servicii în anul 2017 (circa 20% din total);
- Principalele componente ale grupei și-au continuat creșterea exporturilor în anul 2017. Excepția o constituie serviciile de cercetare-dezvoltare, ale căror exporturi au stagnat.

Subramurile contribuitoare la exportul de servicii de telecomunicații, informatice și informaționale

mil. EUR

Nr. crt	Subramura	Export			Sold		
		2016	2017	Diferență	2016	2017	Diferență
1	Servicii informatice	2164	2690	526	1428	1545	117
2	Servicii de telecomunicații	696	774	78	201	143	-58
3	Servicii informaționale	419	437	18	285	190	-95

Sursa: BNR

- Dinamismul acestei grupe a fost asigurat în anul 2017 îndeosebi de serviciile informatice, al căror export și sold pozitiv au crescut semnificativ.
- Conform manualului Balanței de Plăți (versiunea 6), serviciile IT au fost defalcate în servicii informatice și, respectiv, servicii informaționale (acestea din urmă fiind auxiliare altor ramuri).
- În cadrul serviciilor de telecomunicații și a celor informaționale, creșterea exporturilor a fost depășită de creșterea importurilor, fenomen care va necesita o analiză aprofundată.

Contribuția la export a celorlalte ramuri ale serviciilor

mil. EUR

Nr. crt	Ramura	Export			Sold		
		2016	2017	Diferență	2016	2017	Diferență
1	Turism/călătorii	1568	2241	673	-363	-874	-511
2	Servicii de construcții	400	438	38	295	350	55
3	Servicii de întreținere și reparații	301	319	18	33	23	-10
4	Servicii financiare	254	395	141	0	249	249
5	Taxe pt. utilizarea proprietății intelectuale, neincluse în altă parte	63	69	6	-666	-673	-7
6	Bunuri și servicii guvernamentale neincluse în altă parte	69	23	-46	-33	-29	4
7	Servicii personale, culturale, recreaționale	69	75	6	6	-10	-16
8	Servicii de asigurare și ale fondurilor de pensii	62	37	-25	-167	-165	2

Sursa: BNR

- Serviciile financiare, de construcții și de reparații au înregistrat ușoare creșteri ale exportului.
- Turismul și-a înrăutățit semnificativ soldul (care era negativ și în anii anteriori), continuând să reprezinte "veriga slabă" a serviciilor.

Subramurile contribuitoare la exportul de servicii turistice

mil. EUR

Nr. crt	Subramura	Export			Sold		
		2016	2017	Diferență	2016	2017	Diferență
1	Turism de afaceri	1297	1272	-25	625	454	-171
2	Turism în scop personal	271	969	698	-988	-1328	-340

Sursa: BNR

- Contrar tendinței din anii precedenți, turismul de afaceri (incoming) a stagnat, în timp ce primirea de turiști străini în vizită/vacanță a crescut exponențial. Dar pe ambele componente soldul s-a deteriorat, dată fiind apetența crescută a rezidenților pentru turism extern.